

Společně za podporu kvalitního vzdělávání, vědy a výzkumu

5.9.2023 - Marcela Uhlíková, Vladimír Šigut | Univerzita Karlova

„V České republice jsou vzdělávání, věda a výzkum výrazně podfinancované.

Současný stav mimo jiné brzdí státní ekonomiku a nedovoluje nám dostat se z krize,“ konstatovala v úvodu setkání s novináři Milena Králíčková, rektorka Univerzity Karlovy a předsedkyně České konference rektorů.

V úterý 5. září se v Karolinu nad situací ve školství, a to napříč všemi jeho stupni, s rektorkou sešli: Milan Pospíšil – předseda Rady vysokých škol, Milena Jabůrková – viceprezidentka Svazu průmyslu a dopravy ČR, Jiří Zajíček – předseda Unie školských asociací ČR a František Dobšík – předseda Českomoravského odborového svazu pracovníků školství.

Odliv mozků

„Pokud se dnes naše vláda nerozhodne vědu, výzkum a vzdělávání podporovat, pak dojde k dalšímu propadu demografické křivky vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva ČR,“ upozornila rektorka Králíčková (celkový podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí v ČR dnes představuje 42 procent; je o šest procent nižší než průměr ve vyspělých zemích OECD). Současně na dálku poděkovala ministryni pro vědu a výzkum Heleně Langšádlové, a to za podporu, které se akademickému sektoru dostává.

Připomněla též, že české a moravské vysoké školy se snaží vytvářet na svých půdách mezinárodně konkurence schopné prostředí: „To ale vyžaduje, abychom zde měli i mezinárodně uznávané odborníky. Bohužel, stalo se pro nás téměř nereálné, získávat akademiky z institucionálních zahraničních prostředků. My už dnes vlastně jen bráníme odlivu mozků, což je velká škoda, která brzdí dalšímu rozvoji,“ doplnila předsedkyně České konference rektorů.

Konkurenceschopnost

„Raději bych mluvila o geopolitických a technologických změnách, které přepisují požadavky na dovednosti na obyvatele České republiky, abychom se zase stali magnetem pro inovace ve všech oblastech lidského počínání, jak tomu bylo před druhou světovou válkou,“ zamyslela se viceprezidentka Milena Jabůrková. A dodala: „Místo, abychom se snažili strategicky vrátit se na místo, které nám patří, a přilákat z celého světa ty nejlepší a být konkurenceschopní v prostředí sousedních evropských zemí, tak se bavíme o nedostatku financí. Bez šikovných vzdělaných lidí s otevřeným myšlením ekonomiku s vyšší přidanou hodnotou nevybudujeme!“

Vzdělání jako investice

Z kritické finanční situace pramenící obavou o odchod vysoce kvalifikovaných zaměstnanců vysokých škol, které nebude snadné nahradit, vyjádřil i Petr Baier. Podle něj, jak přiznal, je navíc nepřijatelné, aby zaměstnanci vysokých škol museli chodit za příjídělkem do jiné práce, aby se uživil.

„Ukazuje se, že další propady ve financích vysoké školy a vědecká komunita již nebudou schopny absorbovat bez vlivu na kvalitu a kvantitu nabízených služeb,“ zmínil předseda Milan Pospíšil. Jak dále uvedl: „Bez dostatečné státní podpory nelze udržet ani dobré jméno vysokých škol, ani dobré výsledky v mezinárodním srovnání.“

„Každý z nás si bytostně přeje žít v zemi, která je úspěšná, a je důstojným místem pro život. Cesta k tomuto cíli vede přes vzdělanost společnosti. Žádná politická reprezentace doposud plně nedocenila význam vzdělávání pro budoucnost České republiky. Vláda by se měla ke splnění svého prioritního slibu podpory českého školství a vědy čestně postavit,“ doplnil výhrady k návrhu rozpočtu na rok 2024 na vědu, výzkum a vzdělání František Dobšík. Podle něj je třeba mít na paměti, že prostředky na vzdělání jsou investice, které se jednou společností vrátí: „Jde o budoucnost, a o tu se chceme společně poprat.“

Akce v Karolinu byla, jak sami aktéři schůzky poznamenali, jakousi ochutnávkou předcházející *Společné shromáždění* zástupců reprezentace vysokých škol, odborů a profesních asociací. Vyjádřit svou nespokojenost se stavem financování českého školství a vědy se chystají v úterý 12. září 2023 od 10:30 hodin v aule UMPRUM (Mikulandská 134/5, Praha 1).

<https://cuni.cz/UK-6311.html?locale=cz&news=19532>